

UZBEKISTON RESPUBLIKASI
Uzbekiston Respublikasi maktabgacha
va maktab ta'limi vazirligi huzuridagi
maktabgacha va maktab ta'lim agentligi
_____ hokimligi
maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi
_____ maktabgacha va
maktab ta'limi boshqarmasi tasarrufidagi
_____ -maktabgacha ta'lim tashkiloti
6-7 yoshli bolalarni maktabgacha ta'limga
majburiy bepul bir yil davomiy orlov guruh
tarbiyachilari

*“Dunyo xalq ertaklari
mavzusida tashkillangan*

FAOLİYAT ISHLANMASI

(Avgust oyining 3-haftasi)

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

91-328-88-38 nomerga telegram orqali bog'lanishingiz yoki telegramdan @jek567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi. Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

Majburiy bepul bir yillik tayyorlov guruh avgust oyi 3-hafta faoliyat ishlanmani to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

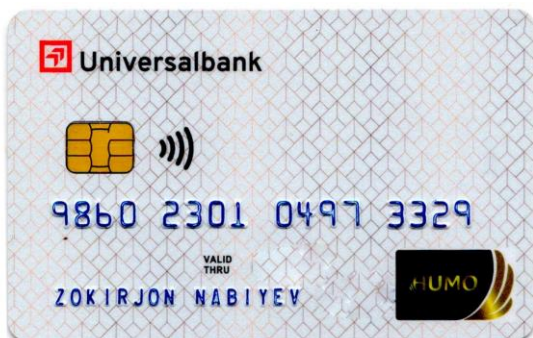
Telegram kanalimiz:

@maktabgacha_tt

Narxi: 5000

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu OMONAT qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT

QILMANG.

Guruh: Majburiy bepul bir yillik tayyorlov guruh

Oy mavzusi: *Mening sevimli kitobim.*

Kitob mavzusi: *Dunyo xalq ertaklari*

Maqsadi:

Masalalar dunyo ertaklar nomini biladilar, qahramonlarni taniydilar

Vazifalar:

Faoliyatlar har bir bilimni diqqat-e'tibor bilan kuzatib, mashqni qanday bajarayotganini kuzatib borish.

Kutilayotgan natijalar:

Bolalar gapirishni o'zgarishini, bolalar yordam berishini (lablar, til, til uchi, til kuragi, tilning orqa qismi, tilning oldi, tilning orti, tilning uchi, lablar, tishlar va til) bilib oladilar. Tilning asosiy harakatlari: tilni og'izdan chiqarish, pastga tushurish, tilni og'iz burchaklariga yo'naltirish, tilni qaytarish.

Kerakli jihozlar:

“Dunyo xalq ertaklari” bilan ishlagan mo'ljallangan

Faoliyatning borishi.

Tarbiyachi: Bolalar, qani ayting-chi: “Biz nimamiz bilan gapiramiz?” (og‘zimiz bilan). To‘g‘ri og‘zimiz bilan. Og‘zimiz uychaga o‘xshaydi. Qani eslab ko‘ring-chi bu uychada qancha yashaydi? To‘g‘ri, til. Har bir uying eshigi bo‘ladi. Tilcha yashaydigan uyaning ham eshigi bor. Uning uychasida bitta eshikcha emas, balki ikki eshik bor. Birinchi eshigi-lablar, ikkinchi eshigi – tishlar. Bu uying shifti qancha qavatli? To‘g‘ri, tanglay. Biz gapirmaganimizda uychaning ikki eshigi yopiq bo‘ladi va tilcha ko‘rinmaydi. Hammangiz og‘zingizni yoping. Hammangizni og‘zingizga qarang. Tilcha qorong‘ida o‘tiraverib zerikdi. U ko‘chaga chiqmoqchi bo‘ladi. Avval til uchini chiqarib, havo qanday ekanligini pilla bilan tekshiradi. Kelinglar hammamiz shunday qilamiz. (tarbiyachi bolalarni bu harakatni bajarayotganliklarini tekshirib chiqadi). Mana, qanday keng tilcha, hammamiz og‘zingizni qaranglar. Birdan qattiq shamol esdi, tilcha burishdi. Ingichka chiqardi, so‘ng qanday uychasiga yashirinib, uxlash uchun karavachasiga cho‘zildi (bo‘yash). Uyqudan uyg‘ongan tilcha mashq qilmoqchi bo‘ladi, yuqoridagi tishlarni yuqoridagi tishlar orqasiga), so‘ngra pastga tushadi (pastki tishlarni pastki tishlar orqasiga har bir bolani tekshiradi). Tilcha avval mashqni sekin-sekin bajarib, keyin tezroq kray boshladi. U sakraganda shiftga etay-etay dedi, sakrab shiftdan tashqari silib qo‘ydi. Tilcha mashq qilib bo‘lgach, yana ko‘chaga chiqmoqchi bo‘ladi. U ko‘chaga chiqib zinapoyaga o‘tirdi (tilning keng oldingi qirrasini oldingi lablar bilan o‘ynash, bolalar bu harakatni bajarayotganlarida pastki lablarini qiysmaytirib, pastki lablarga tegizmasinlar). Bir o‘zi o‘tiraverib zerikdi, o‘ynash uchun ko‘chada yolg‘iz bo‘lib yo‘q edi. Bolalar yo‘qmikin, deb tilcha avval o‘ng tomonga, keyin chap tomonga qaradi. Hech bir bola yo‘q edi. Bolalarni qidirib uyining atrofini aylantirib o‘shlab, og‘iz atrofida aylanna harakat qiladi). Birga o‘ynash uchun bolalarni chaqirdi-sakradi, va tili bilan cho‘pillatdi. (tilni tanglayga yopishtirib, uchi bilan bolalarni chaqirdi). Bolalar tekshiriladi). Tilcha mazza qilib sayr qilganidan so‘ngra ko‘chaga chiqib eshikni yopdi. Uychasining eshiklari oddiy emas, ikki qavatli. Bitta eshik yuqoridagisi, mana pastkisi (ko‘rsatadi) Lablar ham ko‘p harakat qila oladi, chunki ular harakat qilib jilmayishdi. Kelinglar hammamiz jilmayamiz, so‘ngra ularni tekshirib chiqandilar va oldinga naychaga o‘xshab cho‘zildilar (tekshirish uchun ko‘zini biroz ochilib, ikkinchi eshikni ko‘rsatishdi). (tarbiyachi tishlarini ko‘rsatadi)

Mana yuqorigi tishlar, mana bu pastki tishlar.

Hamma eshiklarni yopamiz, tilcha juda ham charchadi, uning dam olgisi kelyapti.

Jismoniy daqiqalar

“Samolyot” Tarbiyachi: biz hozir samolyot o‘yinini o‘ynaymiz. Hammamiz samolyot tovushini “RRR”deb yurgazamiz. Bolalar “RRR”deb talaffuz etadilar, qo‘llarini harakatini ko‘rsatadilar va xona bo‘ylab yuguradilar. Mo‘ljalar samolyot baland-baland uchib ketdi. U bizga ko‘rinmaydi. Faqat “LLL” tovushi eshitiladi. Bolalar “LLL”deb talaffuz etadilar.

Tarbiyachi: Bolalar yana bizning ovozimiz ham boshqalarni ham shada yashaydi. Biroq uning uychasi og‘izda emas, bo‘yinda(ko‘zda)

Ba‘zan ovoz uxlaydi va sekingina pishillaydi, pishillash eshitilmaydi(tarbiyachi “S” tovushini talaffuz etadi So‘ngra bolalar “S” tovushini talaffuz etadilar. Qo‘llarining orqa tomonini bo‘yinlariga qo‘yib, ovoz uxlaydimi yoki yo‘qmi tekshirib ko‘radilar). Ovoz uyqudan turgandan bolalar “S” tovushini aytadi. Ushunday ovozda ashula aytadiki, hatto uychaning de‘voni boshlaydi(bola “Z” tovushini bo‘yinga qo‘l kaftining orqa tomonini qo‘yib talaffuz etadi. Bu bilan ovoz uxlayaptimi yoki yo‘qmi tekshiriladi. Xuddi shu tariqa bolalar ikki – uch marta “S” va “Z” tovushini navbatma-navbat talaffuz etadilar va ovoz uxlayaptimi yoki ashula aytyaptimi aniqlashadi . Bolalar, bugun biz ko‘p narsalarni bilib oldik).

Bolalar bilimini tekshirish va mustahkamlash uchun savollar:

- Biz nimamiz bilan gapiramiz?” (og‘zimiz bilan)
- Og‘zimiz uychaga o‘xshaydi, bu uychada nima yashaydi?(til)
- Tilcha yashaydigan uychaning nechta eshikchasi bor? (ikkita)
- Uyning shahar deb ataladi? (tanglay)

Demak, bizga bizga nimalar yordam beradi?

(lablar, til, tishlar, tovush)

Tarbiyachi bolalarni tasyif qilib ular e‘tiborini qaratib so‘raydi:

1. Bolalar, suradagi hayvonlarning qanday xarakteristikalarini ko‘rgan?
2. Echki haqida qanday fikrlaringiz bor?

Hozir, sizlarga “Bo‘ri bilan echki” ertagini o‘qib bermoqchiman. Siz eslaydigan bo‘lmi? (Tarbiyachi ertakni ifodali qilib o‘qib beradi va asar mazmunini bolalar bilan suhbatlashadi).

1. Echki nima uchun bo‘riga duch keldi?
2. Bo‘ri bilan echki nimalar haqida suhbatlashdilar?
3. Echki qanday hiyla o‘ylab topdi va nima qildi?

4. Bo‘ri qay ahvolga tushib qoldi?

5. Bo‘rining echkiga aytgan javobini kim o‘xshatib aytib beradi?

6. Echkning bo‘riga aytgan javobini kim ohangli o‘qiydi?

7. Bo‘rining hushidan ketib o‘ziga kelgan ahvolini achinarli qilib kim aytib beradi?

Asarni tarbiyachi yana bir bor o‘qib beradi. Bolalarga yaxshilab tinglatib o‘qitishni ta’min qilishlarini, keyin so‘zlab berishlarini aytadi.

Endi kim ertakni boshidan gapirib beradi?

Ertakni xuddi mashq qilganimizdek ta’sirli, ifodali qilib so‘zlab berishingizni talab qilamiz.

(3–4 bolaning javobi eshitiladi).

“O‘ylang, birgalikda o‘zaro fikr almashing” o‘yini asosida grammatik mashq.

Bu o‘yinda bolalar berilgan topshiriq ustida birgalikda fikr yuritishga, o‘z fikrlarini ixcham, aniq ifodalashga jalb qilinadi. Tarbiyachi bergan topshiriq bo‘yicha bolalar juft-juft bo‘lib o‘z fikrlarini o‘rtoqlashadilar va birgalikda bir xulosaga keladilar.

Buning uchun tarbiyachi bolalarni guruhlarga taqsimlab olishi kerak. Bolalarni guruhlarga taqsimlashda bitta tez qabul qiladigan, bitta sekin qabul qiladigan bolani tanlab olishi kerak. Guruhlar ishlayotgan vaqtda tarbiyachi bolalarga yordam berishi, tushunmagan joylarini tushuntirib berishi kerak.

1. Bo‘ri ertakda qanday tasvirlangan? U haqida qanday so‘zlash mumkin? (ochko‘z, berahm, yovuz, qo‘p)
2. Berahm so‘zi qanday qarshi ma‘nodagi so‘z toping (rahmdil, ko‘ngilchan, shafqatli).
3. Echki nima uchun qo‘rqmas? (dono, aqli, qo‘rqmas, tadbirkor).
4. “Qo‘rqmas” so‘zini qanday so‘zlar bilan toping (botir, jasur, mard).

Jismoniy daqiqa

“Bo‘ri va echkilar” harakatli o‘yin

Tarbiyachi: bolalar siz “echkilar” bo‘lasizlar. Echki o‘tloqda sakrab o‘tlab yurishadi. Bir bola “bo‘ri” bo‘ladi. Qachon men: “Echki o‘tloqda yurishibdi” deb aytsam, echkilar xona bo‘ylab sakrab yuradilar. Men aytsam, echkilar aytsin: “Echki o‘tloqda yurishibdi”. Qachon men: “Bo‘ri” deb aytsam, echkilar o‘z joyiga yugurib ketadilar. Bo‘ri ularni tutishga harakat qiladi, o‘yinda shu so‘zlardan foydalanilsin.

Echkilar sakrab yurar

Ko‘m-ko‘k maysa o‘tloqda

Qo‘rquvdan joni halak

Nazar solar atrofga

Matndagi so‘zlarga qarab bolalar harakat qilishadi. Shundan so‘ng bo‘ri echkilarni qovlab ketadi. Ushlangan bola bo‘ri rolini ijro etadi.

Savodga tayyorlash bo'yicha amaliy mashq

Bolalar, biz hozir bo'ri, echki haqida juda ko'p so'zlar aytdik. So'zlar bo'g'inlardan tuzilganini bilib olgan edik. Hozirgina aytilgan so'zlarni bo'g'inlarga bo'lib ko'ramiz. (Bo'ri, echki, och-ko'z, do-no) Bugun esa so'zdan tovushni ajratishni mashq qilamiz. Har bir so'z yoki bo'g'inlardan ajratiladi. Bo'g'in yoki so'zdan unli tovushni qaysi bo'g'inda talaffuz qilay? Men bo'g'inlarni talaffuz qilaman, qaysi tovushni cho'zib aytdim? So'zda qaysi bo'g'inda unli tovush bor? (O' - unli tovush, n - unli tovush, a - unli tovush) Birinchi bo'g'inda unli tovushini qaytaramiz. Yana ikkinchi bo'g'inda qaysi tovushni cho'zib aytdim? Uchinchi bo'g'inda unli tovushini qaytaramiz: o-naaa (a tovushini). To'g'ri, endi shu 2-bo'g'inda unli tovushni qaytaramiz: o-nna ("N" tovushi). Demak, so'zda nechta unli tovush bor? (o, n, a) So'zda qaysi bo'g'inlardan tuzilar ekan? (Tovushlardan) Ona so'zida qaysi tovushlar cho'zib aytdim? Qaysi bo'g'inda talaffuz qilindi? Men "o", "a", "n" tovushini talaffuz qildim, siz uni eshitdingiz. Demak, unli tovushlar talaffuz qilamiz ya'ni aytamiz va eshitamiz. Birgalikda qaytaramiz.

("o", "n", "a") unli tovushlar bo'g'inlardan tuzilar ekan? (Tovushlardan) Ona so'zida qaysi tovushlar cho'zib aytdim? Qaysi bo'g'inda talaffuz qilindi? Men "o", "a", "n" tovushini talaffuz qildim, siz uni eshitdingiz. Demak, unli tovushlar talaffuz qilamiz ya'ni aytamiz va eshitamiz. Birgalikda qaytaramiz.

(tovushlarni talaffuz qilamiz ya'ni aytamiz va eshitamiz.)

Faoliyat yakunida barcha bolalarni...

